

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH OCENY I OCENY SKUTKÓW PROWADZONYCH JEDNOCZEŚNIE

Niniejszy dokument ma na celu poinformowanie opinii publicznej i zainteresowanych stron o pracach Komisji, aby umożliwić im przekazanie informacji zwrotnych na temat planowanej inicjatywy i skuteczny udział w konsultacjach.

Zwracamy się do tych grup o przedstawienie opinii na temat przyjętego przez Komisję podejścia do wskazanego problemu i możliwych rozwiązań oraz o przekazanie nam wszelkich istotnych informacji, m.in. na temat możliwych skutków poszczególnych wariantów.

TYTUŁ INICJATYWY	Wymogi dotyczące ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe
WIODĄCA DG ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	DG ENER, Dział B.3 – Budynki i Produkty
PRAWDOPODOBNY RODZAJ INICJATYWY	Rozporządzenie wykonawcze Komisji ustanawiające wymogi dotyczące ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe (rozporządzenie (UE) 2015/1185)
ORIENTACYJNY HARMONOGRAM	Przyjęcie spodziewane do IV kwartału 2024 r.
INFORMACJE DODATKOWE	http://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-efficiency/energy-efficient-products

Niniejszy dokument jest przeznaczony wyłącznie do celów informacyjnych. Nie przesądza on o ostatecznej decyzji Komisji co do tego, czy inicjatywa ta zostanie zrealizowana, ani o jej ostatecznej treści. Wszystkie opisane tu elementy inicjatywy, w tym jej harmonogram, mogą ulec zmianie.

A. Kontekst polityczny, ocena, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny

Ekoprojekt pomaga w realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu¹ w odniesieniu do produktów związanych z energią. Wdrożenie tej koncepcji pomogło zmniejszyć rachunki konsumentów za energię i zwiększyć bezpieczeństwo dostaw w UE dzięki ograniczeniu zużycia energii pierwotnej i zmniejszeniu importu energii. Przyczyniło się również do obniżenia emisji gazów cieplarnianych, a tym samym do złagodzenia skutków zmiany klimatu w sposób racjonalny pod względem kosztów. Ponadto pomogło ono ograniczyć emisje zanieczyszczeń z urządzeń takich jak miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwo stałe, a tym samym przyczyniło się do realizacji celów planu działania na rzecz eliminacji zanieczyszczeń. Istniejące środki muszą być poddawane regularnym przeglądom, aby zapewnić ich adekwatność, wydajność i skuteczność w świetle zmian technologicznych i rynkowych. Ostatni plan prac Komisji w zakresie ekoprojektu i etykietowania energetycznego na lata 2022-2024² obejmuje przegląd środków dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. W planie podkreślono również, że ekoprojekt powinien w większym stopniu przyczyniać się do budowy gospodarki o obiegu zamkniętym, na przykład poprzez bardziej systematyczne uwzględnianie kwestii dotyczących efektywnego wykorzystania materiałów, np. ich trwałości, możliwości naprawy i zdolności do recyklingu. Równolegle z tym przeglądem Komisja przeprowadza przegląd etykiet efektywności energetycznej dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń.

Ocena

W ramach oceny oceniona zostanie skuteczność obowiązujących przepisów dotyczących ekoprojektu (etykietowanie energetyczne jest objęte odrębną, bardziej zaawansowaną inicjatywą³) w odniesieniu do miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń wprowadzanych do obrotu w UE od dnia 1 czerwca 2015 r. . Okres oceny rozpoczyna się przed datą rozpoczęcia stosowania w celu uwzględnienia ewentualnego procesu dostosowania danego produktu do nowych środków po tym, jak zainteresowane strony dowiedzą się o nich. Wyniki oceny zostaną uwzględnione w ocenie skutków towarzyszącej projektowi rozporządzenia wraz z ewentualnymi nowymi środkami

¹ [Europejski Zielony Ład, COM\(2019\) 640 final](#)

² Komunikat Komisji „Plan prac w zakresie ekoprojektu i etykietowania energetycznego na lata 2022–2024” 2022/C 182/01 (Dz.U. C 182 z 4.5.2022, s. 1).

³ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13390-Wymogi-dotyczace-etykietowania-energetycznego-miejscowych-ogrzewaczy-pomieszczen-przeglad-pl>

dotyczącymi ekoprojektu. Ocenie poddane zostaną wszystkie pięć kryteriów oceny (skuteczność, efektywność, istotność, spójność i wartość dodana). Ocena skuteczności będzie skoncentrowana na zmianie zużycia energii i emisji zanieczyszczeń w okresie oceny; ocena efektywności pozwoli ustalić koszty i korzyści ekonomiczne wynikające z tych zmian; ocena istotności będzie przede wszystkim dotyczyć możliwości poprawy obecnej technologii dzięki wzmocnionym środkom dotyczącym ekoprojektu. Ocena wartości dodanej będzie skoncentrowana na kosztach braku działań na poziomie europejskim, a ocena spójności obejmie obecne i przyszłe ramy legislacyjne, które mogą mieć powiązania z ekoprojektem.

Problem, któremu ma zaradzić inicjatywa

Głównym problemem jest to, że – pomimo postępów wynikających z obowiązujących przepisów UE – miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwo stałe (spalające np. węgiel lub drewno) w znacznym stopniu przyczyniają się do emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych oraz zużycia energii w UE. Zanieczyszczenia, głównie cząstkami stałymi (PM), powodowane przez miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwo stałe stanowią około 4 % całkowitych emisji cząstek stałych z gospodarstw domowych, co zwiększa zagrożenie dla zdrowia ludzi, w szczególności na obszarach miejskich. Emisje gazów cieplarnianych stanowią około 3 % całkowitych emisji wytwarzanych w gospodarstwach domowych. Spalanie drewna w nieefektywnych ogrzewaczach pomieszczeń również stoi w sprzeczności z bardziej przyjaznymi dla klimatu zastosowaniami drewna i pośrednio zwiększa emisje CO₂ z sektora leśnego.

Głównym źródłem problemu są braki regulacyjne, ponieważ prawodawstwo nie przyczyniło się do zmniejszenia zużycia energii przez miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwo stałe na poziomie produktu. Dane z EPREL⁴, oparte na nominalnym obciążeniu deklarowanym przez producenta, wskazują, że średnia efektywność energetyczna nie poprawiła się w okresie stosowania rozporządzenia (UE) 2015/1185, a w przypadku pieców na drewno nieznacznie się pogorszyła. W związku z tym na rynek nadal wprowadzane są nieoptymalne technologie spalania wiążące się ze znacznymi emisjami zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych oraz nieefektywnym wykorzystaniem energii. Ponadto ogrzewacze są zaprojektowane w taki sposób, aby osiągały najlepsze parametry przy nominalnym obciążeniu i odpowiednim paliwie stałym podanym w informacjach technicznych, ale rzadko jest to wybór użytkownika. Urządzenia często działają przy obciążeniu częściowym, co zwykle wiąże się z gorszymi wynikami pod względem emisji. W przepisach dotyczących ekoprojektu nie ma obecnie wymogów dotyczących obciążenia częściowego.

Drugim problemem jest niedoskonałość rynku spowodowana brakiem przepisów regulacyjnych dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym. Wydobycie paliwa i materiałów do produkcji miejscowego ogrzewacza pomieszczeń na paliwo stałe, unieszkodliwianie odpadów i recykling to etapy cyklu życia produktu, które przyczyniają się do emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, których koszty nie są uwzględnione w cenie zakupu, ale mimo to pociągają za sobą koszty dla społeczeństwa. Jeżeli nie zostaną podjęte żadne działania, udział miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe w emisjach zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych prawdopodobnie utrzyma się w nadchodzących latach na wysokim poziomie. Niezadowalające wymogi mogą skłonić władze lokalne lub krajowe do ustanowienia dodatkowych wymogów dotyczących miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe, co grozi rozdrobnieniem rynku wewnętrznego.

Zgodnie z zasadami REFIT ocenione zostaną sposoby uproszczenia prawodawstwa i zmniejszenia kosztów administracyjnych.

Podstawa działania UE (podstawa prawna i analiza zgodności z zasadą pomocniczości)

Podstawa prawna

Podstawą dyrektywy 2009/125/WE w sprawie ekoprojektu jest art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. TFUE stanowi podstawę prawną środków dotyczących funkcjonowania rynku wewnętrznego. W tej dyrektywie Parlament i Rada udzieliły Komisji mandatu legislacyjnego do uregulowania efektywności środowiskowej produktów związanych z energią, a w szczególności ich efektywności energetycznej. Oczekuje się, że dyrektywa w sprawie ekoprojektu zostanie zastąpiona zaproponowanym przez Komisję w dniu 30 marca 2022 r. rozporządzeniem w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, w którym przewidziany został dla Komisji podobny mandat do przyjmowania środków dotyczących ekoprojektu.

Praktyczna potrzeba działania na poziomie UE

Przepisy UE dotyczące tych produktów nakładają na Komisję obowiązek dokonania przeglądu tego prawodawstwa w świetle postępu technologicznego. Działania mające na celu aktualizację tych przepisów można podjąć wyłącznie na poziomie UE. Obowiązujące prawodawstwo może nie obejmować niektórych aspektów, w odniesieniu do których państwa członkowskie mogą chcieć podjąć działania. Jeżeli UE nie podejmie działań w tych obszarach, państwa członkowskie mogą ustanowić własne przepisy dotyczące nieregulowanych aspektów i produktów, które z

⁴ Europejski rejestr produktów do celów etykietowania energetycznego

pewnością będą się różnić ze względu na złożoność aspektów technicznych, co spowoduje zakłócenie funkcjonowania jednolitego rynku.

B. Główne cele i warianty strategiczne

Głównym celem jest zapewnienie, aby instrumenty w większym stopniu przyczyniały się do efektywności energetycznej, ograniczania emisji CO₂ i zanieczyszczeń w sposób racjonalny pod względem kosztów. Ocena skutków obejmie co najmniej następujące główne aspekty:

- metody pomiaru i badania;
- wymogi dotyczące efektywności energetycznej i materiałowej;
- wymogi dotyczące emisji zanieczyszczeń;
- zakres produktów objętych rozporządzeniem;

W ocenie skutków przeanalizowane zostaną co najmniej następujące warianty:

1. brak dalszych działań UE („dotychczasowy scenariusz postępowania”);
2. dobrowolne porozumienia.
3. Ustalenie umiarkowanych/ambitnych progów efektywności energetycznej lub umiarkowanych/ambitnych wartości granicznych emisji zanieczyszczeń przy obciążeniu nominalnym i częściowym. Wariant ten może obejmować wartości graniczne cząstek stałych na podstawie ich wielkości (np. PM₁₀, PM_{2.5}).
4. Środki dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym. Wprowadzenie obowiązku dostępności części zamiennych i punktowej oceny możliwości naprawy.

W ocenie skutków można również ocenić różne kombinacje powyższych wariantów strategicznych.

Ocenione zostaną skutki dla MŚP. Uwzględnione zostaną opinie stowarzyszeń branżowych/MŚP.

Spójność z celem w postaci przystosowania się do zmiany klimatu zostanie oceniona zgodnie z art. 6 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1119 (Europejskie prawo o klimacie).

C. Prawdopodobne skutki

Główny wpływ na środowisko przedmiotowego produktu wynika z fazy użytkowania. Obszary zaludnione o dużym udziale miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe mogą odnieść korzyści ze zwiększenia dostępności produktów powodujących mniej zanieczyszczeń, a zmniejszenie emisji CO₂ będzie miało pozytywny wpływ na globalną zmianę klimatu. Z ekonomicznego punktu widzenia bardziej rygorystyczne wymogi dotyczące ekoprojektu mogą prowadzić do wzrostu kosztów produktów, wyższych cen i większego obrotu dla producentów, hurtowników i detalistów, a także utworzenia większej liczby miejsc pracy. Zmiana obrotów nie powinna wpływać na rentowność podmiotów gospodarczych. Ponieważ wymogi w zakresie efektywności energetycznej będą miały na celu osiągnięcie najniższych kosztów ponoszonych przez konsumentów w całym cyklu życia, oszczędności kosztów będą zazwyczaj równoważyły wzrost cen produktów. Wpływ wymogów na cykl życia produktu będzie zależał od tego, czy konsumenci zdecydują się przedłużyć okres użytkowania produktu, na przykład dzięki naprawie, oraz od kosztów takiego przedłużenia. Wydłużony cykl życia doprowadzi do nieznacznego spadku sprzedaży produktów i obrotów producentów, ale oczekuje się zwiększenia na podobnym poziomie działalności i obrotów przedsiębiorstw zajmujących się naprawą. Nie oczekuje się wpływu na konkurencyjność producentów w tym samym segmencie rynku i w tym samym punkcie cenowym, ponieważ wymogi będą miały zastosowanie do wszystkich równoważnych produktów.

D. Instrumenty lepszego stanowienia prawa

Ocena skutków i ocena

Opracowana zostanie równoległa ocena i ocena skutków, która pomoże w przygotowaniu tej inicjatywy i dostarczy Komisji informacji potrzebnych do podjęcia decyzji. Oczekuje się, że ocena będzie gotowa do końca sierpnia 2023 r., a ocena skutków – do maja 2024 r. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej dokona przeglądu oceny skutków około II kwartału 2024 r.

Strategia konsultacji

Celem konsultacji jest poinformowanie opinii publicznej i zainteresowanych stron oraz zebranie informacji zwrotnych na temat planowanych inicjatyw. Planowane działania konsultacyjne są następujące:

- Postępy prac nad oceną i oceną skutków zostaną przedstawione Forum Konsultacyjnemu ds. Ekoprojektu i Etykietowania Energetycznego. Pierwsze posiedzenie zaplanowano na IV kwartał 2023 r.
- Po „zaproszeniu do zgłaszania uwag” przeprowadzone zostaną konsultacje publiczne na portalu „Wyraż swoją opinię”, które będą otwarte przez 12 tygodni we wszystkich językach urzędowych UE.
- Konsultacje za pośrednictwem poczty elektronicznej skierowane do państw członkowskich na temat wyników działań w zakresie nadzoru rynku.

- Ukierunkowane wywiady z przedstawicielami stowarzyszeń branżowych i przedsiębiorstw. Ze stowarzyszeń lub w ramach badań stacjonarnych wyłonione zostaną MŚP, z którymi zostaną przeprowadzone konsultacje na temat wpływu wyżej wymienionych wariantów strategicznych na ich działalność.
- Projekt wniosku ustawodawczego będzie podlegał czterotygodniowemu okresowi na zgłaszanie uwag i powiadomieniu WTO.

Powody prowadzenia konsultacji

Umożliwienie zainteresowanym stronom przedstawienia uwag na temat doświadczeń z wdrażaniem obecnie obowiązujących przepisów w sprawie miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe oraz głównych wariantów określonych na potrzeby oceny skutków, a także przekazania dodatkowych informacji na temat ewentualnego rozwoju sytuacji rynkowej lub postępu technologicznego, ponieważ poprzednią analizę przeprowadzono w 2015 r.

Grupa docelowa

Eksperti i przedstawiciele wszelkich odpowiednich zainteresowanych stron, w tym między innymi producenci urządzeń, organizacje konsumenckie lub ekologiczne, przedsiębiorstwa zajmujące się handlem detalicznym lub naprawami, organy krajowe oraz osoby prywatne.